

ಡಾ|| ನಾಗರಡಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ೧೯೮೦ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ೨೩,೮೦,೨೪೭ ರೂ. ರಾಯಲ್ಟಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಆ ಗಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಒಂದೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೊಂದು ರಾಯಲ್ಟಿ ಬರತಕ್ಕ ಗಣಿಗಳನ್ನಾದರೂ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಹಣದಲ್ಲೇ ಆ ರಸ್ತೆಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಆ ರಾಯಲ್ಟಿ ಹಣವನ್ನು ವಿರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊಡವಾರು ಹಾಗೂ ಮಟ್ಟು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ನಿರ್ಮಾಣ

೪೫ (೫೭) ಡಾ|| ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ (ಉಡುಪಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವರೇ ?

(ಅ) ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊಡವಾರು ಹಾಗೂ ಮಟ್ಟು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು ನೀರು ತಡೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ನಿರರ್ಥಕವಾದುದು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

(ಆ) ಈಗಲಾದರೂ ಕೊಡವಾರು ಕಟ್ಟಿದ ಬಡದ ಬಳಿ ಇನ್ನೊಂದು ವೆಂಟಿಡ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

(ಇ) ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳೇನು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ (ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು).—

(ಅ) ಇಲ್ಲ.

(ಆ) ಬಂದಿದೆ.

(ಇ) ಈಗಾಗಲೇ ಕಟ್ಟಿರುವ ಉಪ್ಪು ನೀರು ತಡೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ೩೮೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕೀಳಿರುವ ಹೊಸ ತಡೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇದೇ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

ಡಾ|| ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ.—ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೊಡವೂರು ಮತ್ತು ಪುಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೩೮೦ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಉಪ್ಪು ನೀರು ತಡೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ನಿರರ್ಥಕವಾದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುಟಗಟ್ಟಲೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ಬೆಳೆದಂಥ ಬೆಳೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬಾರದೆ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕೊಡವೂರು ಕಟ್ಟಿದ ಪುರದಬಳಿ ವೆಂಟಿಡ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕಾದರೆ ಈ ಮಳೆನೋರು ಎಂಬತ್ತು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬುವಾ ಬೆಳೆ ತೆಂಗಿನ ಬೆಳೆ. ಈ ತೆಂಗಿನ ಗಿಡಗಳು ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ವೆಂಟಿಡ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಎರಡೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಫಲಿಸ್ತಾರಾ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಜ್ಞರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಹುದೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ತಾವು ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರಿಂದ ಕೇವಲ ೧೭½ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ೩೮೦ ಎಕರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಬಾಗಮಾತ್ರ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾಗ ಇದ್ದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ

ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ|| ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ.—ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ರೈತರಿಂದ ಯಾವ ದೂರು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮೆಟಿಂಡ್ ಪ್ಯಾಪ್ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಎಕರೆಗೆ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅದನ್ನೇರಿ ೨೦ ಎಕರೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ಅದರ ಉಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಡಾ|| ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ.—ಈಗ ಹತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನಷ್ಟು ಸೆಲ್ಯುನೇಟಿ ಬಂದಿದೆ. ೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸೆಲ್ಯುನೇಟಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕೃಷಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೆಲ್ಯುನೇಟಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬಫರ್ ಕ್ರಾಪ್ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಸಿಟಿನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಎಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಹತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಂದೇಬರುತ್ತದೆ. ಸಮುದ್ರದ್ದು ನೀರಿಗೂ ಹೊಳೆನೀರಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದು ಕಟ್ಟಿ ಗೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಮುಚ್ಚಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರು ಉಕ್ಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ನೀರು ಉಕ್ಕಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕ್ರಿಮಿಕೀಡುಗಳೇ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಉಪ್ಪುನೀರು ಬರುವುದರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವು ಆಗುತ್ತದೆಂದು ರೈತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಅದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಡಾ|| ವಿ. ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯ.—ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಭೇಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಶಾಸಕರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಶಾಸಕರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಾಗ ನೋಡೋಣ.

ದಾವಣಗೆರೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ರಸ್ತೆಗಳ ದುಸ್ಥಿತಿ ಕುರಿತು

೪೭(೨೫) ಪಂಪಾಪತಿ (ದಾವಣಗೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವರೇ?

(ಅ) ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಸ್ತೆಗಳು ತೀರಾ ಕುಳುಗಿ ಪಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿರುವುದು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

(ಆ) ಹಾಗಾದರೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ನೀಡಿ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—

(ಅ) ರಸ್ತೆಗಳು ಪಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವಷ್ಟು ತೀರಾ ಹಳಾಗಿದ್ದು.

(ಆ) ಈ ನಗರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾಲ್ಕು ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಟ್ಟುಹೋದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ದುರಸ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅನುದಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ ಭಾಗಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ೮.೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ಇನ್ನುಳಿದ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಭಾಗಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಛೇದಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪಂಚ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.